

Tilasto perustuu useita kuukausia kestäneeseen tutkimukseen, jossa tarkastuksen alaisuudessa on ollut liki 10,000 työllänsaasta.

Viraston havaintojen mukaan on keskimääräinen naisten palkkataso \$10 viikossa, mistä huoneen vuokraan menee \$10. Naistyölliset, jotka työskentelevät puodeissa, konttoreissa ja tehtaissa, sen sijaan että kullattaisivat palkastaan 23 pros., mielii Bureau of Municipal Research pitää kohtuullisena, joutuvat keskimäärin huoneestaan maksamaan 45 pros kokonaislostaan.

Departementtikaupat eivät halua tutkimuksia.

Tutkimuksia tehtäessä ainoastaan yksi departementtikauppa antoi vapaasti tarkastella tilannetta. Useimmat sen sijaan kieltäytyivät työllänsaasta jakamasta kyselykaavakkeita ja vain 100 liikeitä yli 300:sta suvaitsi edes missään muodossa avustaa tutkimuksen suorittamisessa.

Tällaiset ovat nuo miljoonakaupunkien työllänsaattajien "epäsuorat olosuhteet." Ne pakottavalla voimallaan ajavat heitä prostitutionin uhreiksi, koska ansotyöllisiin he eivät kykene hankkimaan itselleen välttämättömyksiään ylläpidokseen. Ja tätä työllänsaattajien elämän hirvittävää tuhoamista jatkuu niin kauan kuin kapitalistinen järjestelmä on voimassa.

Valkoinen valtakunta ollut vaarassa

Suomen lehdet kertovat:

Tuonnottain ilmoitti eräs rautatievirkaalija v. t. ylikontrollööri, että muuan liikemies, joka oli käynyt liikeasioissa helsinkiläisessä neuvosto-liiketyössä, oli nähnyt siellä erään rautatiehallituksen kontrollikonttorin velaksikujetusosaston laskeupulaisen toimivan konekirjoittajattarena. Mainittu nainen tehtävänä rautatiehallituksessa on m. m. kirjoittanut armeijan ja suojeluskunta-osastojen siirto- ja kuljetuskäskut.

Tämän ilmoituksen johdosta toimenpää v. t. ylikontrollööri tutki-

Se äärettömän vaikea työ, jonka naisten jaosto on suorittanut voidaan tarkistaa Hilla ja kiitollisuudella. Tämän jaoston ponnistusten kautta on naisia saatu kaikenlaisiin rakentaviin yhteiskunnallisiin ja valtiollisiin töihin ja nämä naiset ovat tulleet täydellisesti tietoisiksi kansalaisoikeuksistaan. Tapaamme työllisiä sekä maalaisnaisiakin erilaisissa vastuunalaissa toimissa. Hän muodostaa osan uuden tasavallan koneistosta. Häntä innostaa työssään suuresti hänen velvollisuutensa ja vastuunalaisuutensa vapaana kansalaisena, tasa-arvoisena miehen rinnalla. Naisten luokkatietoisuus on kasvannut suuresti vallankumousvuosien aikana. Naisten järjestämissä voima on kehittynyt luonnovalmuksesta järjestetyksi ja suunnitelmalliseksi joukkoliikkeeksi. On käynyt itsestään selväksi, että ilman työllänsaattajien yhteistyötä Työ Tasavallassa olisi sen monien kysymysten ratkaiseminen kokonaan mahdoton.

Kommunistipuolueen täytyy vielä löytää ratkaisu kysymykseen, miten naisten voimat voidaan mahdollisimman hyvin käyttää. Tärkein kysymys nykyään on uuden tuotantajärjestelmän rakentaminen. Naisjaoston tulee näin ollen edistää uuden järjestelmän rakentamista tuomalla esille juuri niitä kysymyksiä, jotka lähinnä koskevat naisia, jotka tulevat antamaan viimeisen iskun hänen keskeiselle orjuudelleen.

Työväen vallankumous on tehnyt tehtävänsä. Sukupuoliset rajoitukset ja viiltetyt naisten ala-arvoisuudesta ovat siirretty menneisyyteen. Lokaalun vallankumous on laskenut rangan perustan naisten vapauttamiselle.

Tämän vapautuksen lopullista toteuttamista avustaa kommunismin voitto koko maailmassa.

muksen kysymyksessä olevan laskuapulaisten, leskirouva Irma Svanlungin suhteen. Rouva Svanlung myönti aluksi, että hän on iltapäivisin klo 6-8 ollut toinassa eräissä yksityisissä liikkeissä, mutta kieltäytyi hän mainitsemasta liikkeen nimestä.

Kutsu S. S. J. Oregon-Washington alueen naisten neuvottelukokoukseen

Ore.—Wash. Ala-Columbian syysjuhlan yhteydessä pidetään alueen naisten neuvottelukokous. Sen vuoksi kehoitetaan kaikkia naisagitationijastoja ja muita osastojen yhteydessä toimivia naisten alaseuroja lähettämään edustajansa tähän kokoukseen. Osastot, joissa ei ole tällaisia naisten jaostoja, on pöytäkirjoja tahi muita naisten ala-osastoja, ovat oikeutettuja ja velvollisetkin lähettämään edustajia naisten yhteiseen neuvottelukokoukseen. Kokouksen tarkoituksena on keskustella, kuinka järjestetään naisten kasvatus- ja osastollisuuksia. Jokaisen osaston on otettava tämä asia esille ensimmäisessä kokouksessaan ja päätettävä, mistä asioista alustuksia tehdään.

Mikäli tiedämme, on ainoastaan kahdessa osastossa, Portlandin ja Astorian, naisagitationijastoja toimimassa. Sen vuoksi on jokaisessa osastossa valittava alustuskomitea, joka suorittaa alustuksien laatimisen ko-

Asiasta tehtiin ilmoitus sekä rautatielaitoksen etsivälle osastolle että ohranalle, joka on ryhtynyt asiasta ottamaan tarkempaa selkoa. Toimeenpannussa tutkimuksessa myönti rouva Svanlung olleensa neuvostoliiketyönsä palveluksessa. Rouva Svanlung on erotettu rautatielaitoksen palveluksesta.

kokouksessamme esitettyjen vaatimusten mukaisesti. Koettakaa panna toimeksi heti, sillä kieltämätön tosiasia on se, että tänä päivänä järjestämme kärsii naisitoimistojen puutetta. Alustukset voidaan lähettää suoraan "Toveritar" lehteen julistavaksi.

Alueellamme on osastoja, joissa ei ole Toverittaren kirjeenvaihtajia. Tämä epäkohta voidaan poistaa sen kautta, että kasvatamme itsestämme kunnollisia järjestötoimistajia luokkataistelun areenalle. Alueemme naisten neuvottelukokouksessa tullaan luomaan perusta sille työlle, jota olemme velvolliset suorittamaan kaikkialla.

Yllämainittu neuvottelukokous pidetään syyskuun 4 p., alkaen kello 9 aamulla Portlandin S. S. J. Osaston talolla 719 Montana ave., Portland Ore.

Ore.—Wash. Alueoimikunnan kautta Yrjö Tuukkanen, kirjuri.

Suomen työväenliikkeen naistoimistajat

Suomen työväenliike ehti ennen luokkasotaa kasvattamaan jo useita naistoimistajia, joista huomattavimmiksi tulivat tietenkin ne, jotka yleensä äänioikeuden saavuttamisen jälkeen joutuivat valituksi eduskuntaan ja siten ottamaan osaa länsimäiseen työhön. Ennen naisjärjestöliikkeen oloissa 1917 ensimmäisillä valtiopäivillä, joilla sosialisteilla oli tuo kohalokas enemmistö ja jotka yleensä tunnettiin Mannerin eduskunnan nimellä. Useimmilla kuin yksillä valtiopäivillä olivat Hilja Pärssinen, Aura Kiiskinen, Miina Sillanpää, Ida Aalle, Mimmi Kanervo, Hulda Salmi, Anni Huotari, Alma Jokinen, Hanna Kohonen, Hanna Karhinen, Anni Savolainen, Elvira Viher-salo, Hilda Herrala ja Sandra Lehtinen.

Mihin leiriin ovat nämä toimistajat joutuneet työväenliikkeen hajaantumissa Suomessa?

Lehdessämme alkaisemmin ollen selostuksista olemme havainneet, ettei Suomen työllänsaattajien säästynyt siltä hajaannuksesta, joka yleispuolueessa tapahtui. Naisliikkeen hajosi ja sen mukaan jakaantuvat myös siinä toimineet naistoverit eri leireihin. Yllämainituista toveritareista on Mimmi Kanervo ja Elvira Viher-salo menneet mannan majolille, edellinen kuoli Suomessa, jälkimäinen maanpaossa Venäjällä ollessaan. Eläessään kuuluivat kumpikin vallankumoukselliseen ryhmään. Eloissa olevista ovat julkisesti oikeistososialistien leiriin tunnustautuneet Hilja Pärssinen, Miina Sillanpää, Anni Huotari, Anni Savolainen ja Hilda Herrala. Enin osa vallankumoukselliseen liikkeeseen yhtyneistä elävät yhä maanpaossa Venäjällä ja muissa maissa. Vain pari kolme heistä on Suomessa, joku joukosta vielä vankilassakin. Näiden lisäksi on lukuisia naistovereita, kuten Filna Pietikäinen, joka myöskin on ollut eduskunnassa, Ida Kantanen, Hanna Malm, Olga Leinonen, Ellen Mäkelin, Agda Vatanen y. m. jotka kaikista huolimatta ovat pysyneet uskollisina luokkataistelle.

Millä mielellä Suomen työllänsaattajat ajattelevat niitä toimistajiansa, jotka sen kovan kokemuksen jälkeen ovat siirtyneet Suomen venähimoisen

porvariluokan aatteelliseksi tukijoiksi, kuvaa parhaiten seuraava ote "Pohjan Kansa" lehdestä, jossa kronkoittaja Riitahudan Esa kirjoittaa m. m.:

"Kuninka pitkälle pyhän työväenliikkeen hyökkäys riuhaaminen saattaa itse työväenliikkeen nimessä harjoitettuna mennä, osoittaa ratkaisevasti se ilvety, jonka Oulun pohjoisen vaalipiirin "sosialidemokratit" ovat vaalittaiteluna sekoittaneen ryhtyneet. Joitakin viikkoja sitten olivat he kaikessa hiljaisuudessa ryhtyneet vaalivalmistuksiin, mitkä kuitenkin menivät plöröksi sentakia, että yksi heidän ehdokkaistaan, ent. rautatieläinen Nikolai Rinne, julkisesti kieltäytyi ehdokaskunnasta. Otaksuttiin, että liikkeen porvarien avustamispuuha olisi samalla haurautunut lopullisesti, mutta epäus tapahtumukaan siten, sillä yhdenneittäistä hetkellä jätettiin pohjoisen vaalipiirin keskuslautakunnalle "sosialidemokratien" lista, jossa nimettiin ehdokkaiksi maisteri J. V. Keto, ompelijatar Hilda Herrala ja puoluesihtööri T. Tahio, joka viimeainnitu puolueen virkaalija on pantu sen tilan täyttäjäksi, minkä luokalleen uskollinen Nikolai Rinne, koko puhan johdosta henkistä ylenannon tuskaa tuntien, jyrkkäänaisesti hyökkäsi. Sillä kurjuutta! Sillä parhaimmessa tapauksessa tuloksena koko vaalitoiminta voi olla se, että porvarit saavat yhden työväelle kuuluvan paikan, siis edustajajän juuri siltä jonkolta, joka herrojen sosialidemokratien usein antaman todistuksen mukaan pyrki vaalitoimintanaan niihin tuloksiin, mitkä muka heillekin, sosialidemokratille, ovat niin tärkeitä.

Tekee kipeäti jos näitä ajatellessa antaa sielunsa silmien ohitse kulkea Suomen työväenluokan rikkaan ja kunniaakaan luokkataisteluhistorian. Sihenkö on päästy ja sekö on tulos, että työväenliikkeen nimessä koetetaan tällä tavalla mitä vaikeimmalla hetkellä pettää työväen taistelurintama työväen teurastajain hyväksi? Tarkemmin ajatellen ei kait niinkään paljon ihmetellä tähän rikokseen antaannutta maisteri Ketoa, sillä hän ei ole koskaan voinut ajatella proletarisesti. Eikä ihmetellä puoluesih-

teeri Taimiotakaan, sillä hän kuuluu niihin, jotka helposti kadottavat näköpiiristään metsän, tarkastelemaan puita. Mutta Hilda Herrala, joka on aikoinaan nauttinut Pohjolan riehdiin työväen lämmittä luottamusta — niin, häntä ei ymmärrettä ja häntä sääliitään. Hilda ajatellessaan muistuu mieleen Goethen sanat Faustissa: "särkee sydäntäni, kun sinut seurass' semmoisessa näin ..".

Tässä lausutut ajatukset sopivat epäilemättä kaikkiin niihin naistoimistajoihin, jotka Hilda Herralan tavoin ovat kääntäneet selkänsä Suomen paljon kärsineelle köyhällistölle, jotka siihen sijaan että avustaisivat työväenluokan joukkovoimien kokoomista ja vahvistamista, liittyivät sen pyöveleiden riveihin.

Mutta vaikka entiset luottamushenkilöt noin katkerasti ovatkin pettäneet köyhällistön, uskomme, että Suomen työllänsaattajiksi pystyy kasvattamaan uusia voimia, toimistajia, jotka uskollisesti tulevat seisoamaan köyhällistön riveissä silloin kuin se lähtee ratkaisevaan taisteluunsa pääoma vastaan. Me niemmekin jo nuoria voimia nousevan yhtälällä ja toisaalla vanhojen "veteraanien" avuksi. Sen vuoksi me katsomme toivovirkain mielin tulevaisuutta kohti, joka tulee langettamaan tuomiensa niiden heikkojen ylitse, jotka ovat tehneet itsensä syyppäiksi raskaimpana rikokseen, jotka ovat polkeneet lokaan eläimiin ihanteensa työväenluokan vapauttamisen sen itsensä kautta.

ILOTYTTÖ TAIH VARAS.

"Olin kahden tien haarassa — varkauden ja siveettömyyden. Minä valitsin edellisen, ja jos minun täytyisi tehdä se valinta uudelleen, valitsisin samoin." — Tällaisen vastauksen antoi eräs ranskalainen 24 v. tyttö, nimeltä Germain Laporte, kun hänet vangittiin syytetynä joulukiven varkaudesta asunonsa enimmältä Fulton kadun varrella New Yorkissa. Tyttö, joka on saapunut viime helmikuulla Ranskasta, saanut työpaikan ja elänyt nuhteettomasti tähän saakka, mutta jouduttuaan salpauden takia työttömäksi, noin neljä viikkoa sitten, joutui hän edellämäinlittuun tienhaaraan, kun pienet säästönsä olivat pian lopussa, eikä uutta työpaikkaa ollut saatavissa. — Satoja ja tuhansia tyttöjä, jotka suurkaupunkien melkeksi koettavat elämänsä eteenpäin viedä, joutuvat samaan tienhaaraan; valitkooppa he sitten kumman tien hyvänsä, on siltä kuitenkin lopputulokseksi: sääliittäviä yhteiskunnan hylkijöitä vankiloissa. Se on yksi niistä epäkohtia, joille koko riistöjärjestelmä perustuu.

KIERTOLAISEN TEITÄ.

Maailman polkuja kulkenut oon kaksikymmentä vuotta. Usein muistelen menneitä aikoja.

Olin vasta kuusi vuotias kun koti oven kiinni suljin. Pitkä tie eteeni silloin avautui, silloin itseni orvoksi tunsin.

Muistan sen hetken, jolloin äitini viimeksi näin. Se oli päivä, jolloin vietin kotonani iloisen hetken, mutta jo ilalla olin yksinäni.

Äitini viimeiset sanat muistan aina. Niitä koskaan en unhoittaa voi, vaikka kiertäisin maita ja mantereita ne aina mun rintani lohtua tuovat. Olen kurjuutta nähnyt, olen kärsinyt, myös kynnellä leipäni syönyt, vaan yksilönä en mitään ole sille voinut, kun kaikki eivät ole vielä rintamaan käyneet.

Sotahuutona täytyy kaikua sanat: "Alas sorto, tilalle tasa-arvo ja oikeus! Vapaaksi orjat maan! Nyt kapitalistia kukistamaan!"

Siiis veljet, siskot, nuoret sekä vanhat, työhön, taisteluun ja tositoimintaan puolesta sorrettujen, ja kaikkien. Riistovaltaa kukistamaan.

K. V.

— Työttömyys on nykyisen yhteiskuntajärjestelmän kirous. Kapitalismi on siihen syyppää.